

Amsterdam, 4 juni 2013

Reactie JOB op wetsvoorstel Macrodoelmatigheid mbo

Hoewel de Jongeren Organisatie Beroepsonderwijs (JOB) blij is met de aandacht van de minister voor het arbeidsmarktperspectief van studenten, hebben wij wel een aantal vragen bij het voorstel macrodoelmatigheid mbo.

JOB is van mening dat voorzichtig moet worden omgegaan met het koppelen van het bestaansrecht van opleidingen aan de arbeidsmarkt. Het waarborgen van een goede aansluiting voor gediplomeerden op de arbeidsmarkt is belangrijk. Echter, de onvoorspelbaarheid van de markt is moeilijk als uitgangspunt te nemen, dat is gokken op het toevalsproces. Preston Henshuijs: "In de sectoren detailhandel en de bouw is het moeilijk om voorspellingen te doen. Een aantal jaren geleden was bijvoorbeeld winkelpersoneel nodig, maar nu een stuk minder. Daarom is het te rigoureuus om bepaalde opleidingen, waar nu weinig banen zijn, in de toekomst stop te zetten". JOB ziet meer in een studiebijsluiter die informeert over baanperspectief en doorstroommogelijkheden, dan in aanscherping van de wetgeving en aangepaste handhaving.

Dat studenten advies krijgen met betrekking tot hun studiekeuze is uiteraard een goede zaak. Uiteindelijk moeten studenten echter zelf kunnen bepalen op welk gebied zij zich verder willen ontwikkelen. Zij moeten – doormiddel van de studiebijsluiter, goede voorlichting en een goede intake - op de hoogte zijn van de arbeidsmarktkansen, maar het is onwenselijk dat hen de keuze wordt afgenomen.

Uit onderzoek blijkt dat de intake van mbo opleidingen nog te vaak te wensen over laat.¹ Nog steeds worden veel studenten onterecht geweigerd voor een opleiding of zijn de selectiecriteria onduidelijk. De vraag is welk effect beperking van opleidingsplekken en sluiting van opleidingen gaat hebben op de selectie vanuit mbo instellingen. Het vmbo diploma waarmee studenten zich aanmelden op het mbo moet altijd dezelfde waarde hebben, maar op het moment dat scholen slechts een beperkt aantal studenten mogen toelaten wordt het risico op onterechte weigering nog groter.

Ook zetten wij onze vraagtekens bij de aanname dat de arbeidsmarktrelevantie het belangrijkste probleem is bij het tekort aan stageplekken. Wij krijgen bijvoorbeeld signalen uit de apothekersbranche dat daar wel stageplekken zijn, maar dat deze niet worden aangeboden omdat er geen geld is om de stagiaires te begeleiden. Uit de brief van de minister blijkt dat zij de zorg deelt dat er minder stageplekken zullen worden aangeboden door bedrijven. JOB zou graag van de minister horen welke inspanning zij gaat verrichten om het aanbieden van stage- en leerwerkplekken te

¹ ECBO, 2013, *Kansrijk Toelatingsbeleid. De kaders benutten.*

stimuleren. Dit ook in relatie tot de mogelijke effecten van de voorgestelde omzetting van de afdrachtvermindering onderwijs in een subsidieregeling.²

Daarbij is het de vraag of het mogelijk is om het arbeidsmarktperspectief in die mate te voorspellen dat dit uiteindelijk ten goede komt aan de studenten. Het is algemeen bekend dat veel studenten na hun studie in een ander werkgebied aan de slag gaan.

Verder is het de vraag hoe mbo instellingen omgaan met het (verplicht) sluiten van een ondoelmatige opleiding. Bij JOB komen regelmatig klachten binnen van studenten waarvan de school de opleiding heeft beëindigd zonder een goed alternatief te bieden. Wij vragen ons af hoe de minister gaat waarborgen dat studenten niet de dupe worden van opleidingen die plotseling en zonder goed alternatief traject voor de student worden beëindigd.

² Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 2013, brief *Omzetting van de afdrachtvermindering onderwijs in een subsidieregeling*.